

Studies in Openbaring

Deel 5

De Vorst van de koningen
van de aarde

Hoofdstuk 1

Inleiding

In Openbaring 1 lezen we allerlei namen voor de Heere Jezus Christus. Hij is Die is en Die was en Die komt. Hij is de getrouwe Getuige. Hij is de Eerstgeborene uit de doden. Hij is de Vorst van de Koningen der aarde. Hij is de Alfa en de Oméga. Hij is het Begin en het Einde. Hij is de Almachtige. En zo kunnen we nog wel even doorgaan.

Elk van deze namen is het waard om te onderzoeken; wat de associatie is met Openbaring; welk verband er is met andere delen van de Schrift; maar belangrijkste van alles dat we leren Wie Hij is.

In dit boekje onderzoeken we de naam Vorst van de koningen der aarde. In Openbaring nemen de koningen der aarde een belangrijke plaats in. Als er staat dat Hij hun Vorst is, dan is het meer dan belangrijk om te ontdekken Wie Hij is en hoe Hij Vorst van de koningen der aarde is geworden.

Ja, Hij is het **geworden**. Daar is iets aan voorafgegaan. In Psalm 89 vinden we de drie namen van Openbaring 1:5 allemaal terug.

'Ja, Ik zal hem tot een eerstgeboren zoon maken, tot de allerhoogste van de koningen van de aarde.' (Ps. 89:28).

'Hij zal voor eeuwig standhouden, zoals de maan; de getuige hoog aan de hemel is trouw.' (Ps. 89:38).

In vers 28 zien we Hem gemaakt als de eerstgeboren Zoon. Hij is de Eerstgeborene van de doden. Dat wijst op Zijn opstanding. Hij wordt gemaakt tot de 'allerhoogste van de koningen der aarde'. Dat is Hij geworden na en door Zijn opstanding.

De HSV vertaalt dat Hij is gemaakt tot de allerhoogste van de koningen der aarde. Dat is correct en beter dan de SV die vertaalt met 'ten

hoogste over de koningen der aarde'. Nog mooier zou het zijn geweest als de HSV het zo had geschreven:

'tot de Allerhoogste van de koningen der aarde'.

Het Hebreeuws heeft hier namelijk de Naam van God, *eljoon*, de Allerhoogste, maar dat hebben de vertalers kennelijk niet aangedurfd. In de Psalmen komt *eljoon* 22 maal voor, maar alleen hier wordt het met een kleine letter geschreven. Waarom? De Eerstgeborene van de doden, de Overste van de Koningen der aarde is de Allerhoogste. Hij heeft Zich vernederd en ontledigd. Hij heeft geleden en is de dood ingegaan. Maar juist in die weg is Hij, de Mens Christus Jezus, verhoogd en verheerlijkt en heeft Hij een Naam boven alle Naam gekregen. Hij is de Allerhoogste! Dat ligt besloten in Zijn Naam Die we gaan overdenken: de Vorst van de koningen der aarde.

Iemand die wil zeggen, dat het hier toch over David gaat en dat daarom die hoofdletters niet gebruikt worden bij 'zoon' en 'allerhoogste', heeft slechts ten dele gelijk. Natuurlijk gaat het in deze Psalm over David en het verbond met David. Maar als we alleen bij hem blijven stilstaan verliezen we belangrijk onderwijs uit de Bijbel. Daar wil ik nog even op ingaan.

Christus in de Psalmen

De Emmaüsgangers waren volledig verslagen door het feit dat hun Heere van hen was weggenomen. Toen de opgestane Heere naast hen kwam lopen, vertelden zij Hem dat, zonder dat zij Hem herkenden. Uiteindelijk kwam hen dat op een ernstige reprimande te staan van Christus Zelf:

'En Hij zei tegen hen: O onverstandigen en tragen van hart! Dat u niet gelooft al wat de profeten gesproken hebben!' (Luk. 24:25).

Ze hadden het kunnen weten, maar ze wisten het niet. Ze geloofden niet 'al wat de profeten gesproken hebben'. Ze hadden het kunnen

weten, dat Christus moest lijden. Ze hadden het kunnen weten dat Hij in die weg in Zijn heerlijkheid zou ingaan. Zij wisten het niet omdat ze de Schrift niet kenden; althans niet alles wat de profeten geschreven hadden.

Hierna ging Hij hen onderwijzen in Mozes en de profeten en legde Hij hun uit 'in al de Schriften' al wat over **Hem** geschreven stond.

Hetzelfde gebeurde bij de elf discipelen, die bijeen waren toen Christus plotseling in hun midden stond. Ook zij hadden Zijn opstanding uit de doden niet verwacht en daarom waren zij heel erg bang toen ze Hem zagen. Ook voor hen gaat Hij de Schriften openen.

'En Hij zei tegen hen: Dit zijn de woorden die Ik tot u sprak toen Ik nog bij u was, dat alles vervuld moest worden wat over Mij geschreven staat in de Wet van Mozes en in de Profeten en in de Psalmen. Toen opende Hij hun verstand zodat zij de Schriften begrepen. (Luk. 24:44, 45).

Nu ook de Psalmen. Die horen ook bij 'al de Schriften'. Daarin stond over Hém geschreven.

Als we de Psalmen van David lezen alleen met het oog op zijn persoonlijke omstandigheden, dan missen we onderwijs; heel groot en belangrijk onderwijs. De apostelen hadden hun lesje geleerd. In Handelingen 2 haalt Petrus bijvoorbeeld twee Psalmen aan om de opstanding en hemelvaart van de Heere Jezus te bewijzen. Dat zijn de Psalmen 16 en 110. Die Psalmen gaan niet alleen over David. Ze zijn geschreven met de geest van profetie.

'Aangezien hij een profeet was' (Hand. 2:30).

David was een profeet. En op die manier sprak hij van de opstanding van Christus. Een ander voorbeeld zou Psalm 22 zijn. Die Psalm begint met de kruiswoorden.

'Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten' (Ps. 22:1).

Dit gaat niet over David. Dit gaat over Christus. Zó moeten we de Psalmen lezen. Ook Psalm 89. Als we daarin dan stilstaan bij vers 28, dan moeten we hoger zien dan David of de zoon van David, Salomo.

We moeten zien op die grote Zoon van David. Dan kunnen we vers 28 met hoofdletters lezen.

'Ja, Ik zal Hem tot een eerstgeboren Zoon maken, de Allerhoogste over de koningen der aarde.'

Over Hem gaat ook Openbaring.

Hoofdstuk 2

De koningen der aarde, de verdeling in het nieuwe testament

Hij is de Vorst van de koningen der aarde geworden. Wie zijn dit, die koningen der aarde? Dat lijkt een vraag met een nogal voor de hand liggend antwoord. Dat zijn gewoon de koningen van de hele aarde; en over hen is Christus Vorst geworden.

Dit kan best een correct antwoord zijn, maar het is niet goed om bij dat antwoord te arriveren zonder er eerst onderzoek naar te hebben gedaan. Dat gaan we dus eerst doen in dit hoofdstuk. Wat zegt de Bijbel over 'de koningen der aarde'?

In de eerste plaats moeten we bedenken dat het Griekse woordje *gè* en het Hebreeuwse *èrèts* zowel 'aarde' als 'land' kunnen betekenen. De uitdrukking 'koningen der aarde' kan dus ook vertaald worden met 'koningen van het land'. Dat is in de Tenach ook verscheidene keren gebeurd, zoals we nog zullen zien.

Als we onze concordantie of Bijbelsoftware erop naslaan, zien we al spoedig dat de uitdrukking 'de koningen der aarde' niet erg gelijkmatig over het nieuwe testament verdeeld is. Dat is zelfs heel opvallend. De eerste keer dat we haar tegenkomen is in het Evangelie naar Mattheüs. Daar gaat het over de betaling van belastingen. Petrus kreeg de vraag of zijn Meester de twee drachmen niet betaalde. Petrus antwoordde bevestigend, maar helemaal zeker was hij kennelijk niet van zijn zaak. Toen hij het huis inkwam, werd hij opnieuw geconfronteerd met een vraag over de twee drachmen, nu van de Meester Zelf.

'En toen hij in huis gekomen was, was Jezus hem voor en zei: Wat denkt u, Simon? De koningen van de aarde, van wie ontvangen zij tol of belasting, van hun zonen of van vreemden?' (Mat. 17:25).

In het gesprekje tussen Petrus en de Heere en het wonder dat hieruit volgde blijkt duidelijk dat de Heere van mening was dat Hij deze twee drachmen niet behoefde te betalen. Tol en belasting vraag je van vreemden, niet van de zonen van het koninkrijk.

De suggestie is dat het hier gaat om de tempelbelasting en dat de Heere Jezus als de Zoon van het Koninkrijk deze belasting helemaal niet schuldig was. Tenslotte liet Hij zien welk een macht Hij heeft over de aarde, zodat Hij zelfs uit de mond van een vis de nodige tol voort kon brengen.

In deze eerste keer dat de uitdrukking ‘de koningen der aarde’ voorkomt, zien we de Heere als Eén Die veel meer is dan deze koningen. Hoewel Hij deze macht nog niet voor Zich opeist laat Hij wel zien Wie Hij is en welk een macht Hij heeft.

De directe context laat zien dat Hij Zich hier presenteert als de Koning van het Koninkrijk der hemelen. Dat blijkt vooral uit het eerste vers van het volgende hoofdstuk.

‘Op dat moment kwamen de discipelen bij Jezus en zeiden: Wie is toch de belangrijkste in het Koninkrijk der hemelen?’ (Mat. 18:1).

Op dat moment. In datzelfde uur dat de Heere en Petrus spraken over de belastingen en waarin de Heere liet zien dat Hij veel meer macht heeft dan al de koningen der aarde bij elkaar. De drachmen werden door Hem alleen betaald om geen aanstoot te geven.

De tweede keer dat we ‘de koningen der aarde’ in het nieuwe testament tegenkomen is op het moment waarop Petrus en Johannes vrijgelaten waren en de hunnen verslag deden van wat de overpriesters en de oudsten gezegd hadden.

‘En toen zij dat gehoord hadden, verhieven zij eensgezind hun stem tot God en zeiden: Heere! U bent de God Die de hemel en de

*aarde en de zee gemaakt hebt, en alle dingen die erin zijn, en Die bij monde van David, Uw knecht, gezegd hebt: Waarom woeden de heidenvolken en bedenken de volken wat inhoudsloos is? De **koningen van de aarde** stellen zich op en **de vorsten** spannen samen tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde. Want, in waarheid, tegen Uw heilig Kind Jezus, Die U gezalfd hebt, zijn Herodes en Pontius Pilatus samen met de heidenen en de volken van Israël bijeengekomen, om alles te doen wat Uw hand en Uw raadbesluit van tevoren bepaald had dat er gebeuren zou.’ (Hand 4:24-28).*

De koningen der aarde en de vorsten worden hier gepersonifieerd door Herodes en Pontius Pilatus. Het was gedurende het hele proces tegen de Heere duidelijk dat het over de koninklijke heerschappij ging. De Heere Jezus was gezalfd; Hij was de aangewezen Messias. Tegen Hem zijn deze koningen in het geweer getreden. Hij was de geboren koning der Joden (Mat. 2:2). Zo is Hij ook gestorven. Dat stond in drie talen boven Zijn hoofd aan het kruis (Joh. 19:19, 20). De koningen der aarde hadden gewonnen. De Koning der Joden was gestorven aan het kruis.

Waarom staat er dan in Psalm 2 dat de Heere hen zal bespotten en dat Hij zal lachen? Zijn Gezalfde was toch gekruisigd?

*‘Die in de hemel woont, zal lachen, de Heere zal hen bespotten.’
(Ps. 2:4).*

Het antwoord op die vragen staat in vers 7 van deze zelfde Psalm.

‘Ik zal het besluit bekendmaken: De HEERE heeft tegen Mij gezegd: U bent Mijn Zoon, Ík heb U heden verwekt.’ (Ps. 2:7).

Deze tekst wordt door Paulus een aantal keren gebruikt om de opstanding van Christus aan te tonen.¹ De koning der Joden is niet in het graf gebleven. Hij is uit de doden opgewekt. Hij is niet alleen de

¹ Handelingen 13:32, 33; Hebrreeën 1:5; 5:5.

Vorst van de koningen der aarde, Hij is ook de Eerstgeborene van de doden.

Na Handelingen 4 lezen we in het nieuwe testament nergens meer over ‘de koningen der aarde’. Niet in de brieven van Paulus. Niet in de brieven van Petrus, Jakobus en Johannes, nergens. Pas in Openbaring vinden de uitdrukking weer terug en wel negenmaal!

‘Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, in Zijn brandende toorn hun schrik aanjagen. Ik heb Mijn Koning toch gezalfd over Sion, Mijn heilige berg.’ (Ps. 2:5, 6).

Dit is de inhoud van Openbaring. Hij gaat de koningen der aarde schrik aanjagen in Zijn brandende toorn. De toorn van het Lam is een van de thema’s van dat boek dat ervan spreekt hoe Hij Die gekruisigd was het koningschap zal ontvangen en zal regeren en allen die Hem tegenstaan zal verpletteren.

Psalm 2 komen we in Openbaring nog meer tegen. Vergelijk Openbaring 2:27 en 19:15 bijvoorbeeld met Psalm 2:8, 9.

‘En hij zal hen hoeden met een ijzeren staf– zij zullen als kruiken van een pottenbakker verbrijzeld worden – zoals ook Ik die macht van Mijn Vader heb ontvangen.’ (Opb. 2:27).

‘En uit Zijn mond kwam een scherp zwaard, opdat Hij daarmee de heidenvolken zou slaan. En Hij zal hen hoeden met een ijzeren staf.’ (Opb. 19:15).

‘Eis van Mij en Ik zal U de heidenvolken als Uw eigendom geven, de einden der aarde als Uw bezit. U zult hen verpletteren met een ijzeren scepter, U zult hen in stukken slaan als aardewerk².’ (Ps. 2:8, 9).

² ‘als een pottenbakkersvat’ (SV).

Kan het duidelijker? Petrus en de andere discipelen brengen de koningen der aarde in verband met het lijden en de kruisdood van de Heere Jezus. Ze halen daartoe Psalm 2:2, 3 aan.

Openbaring brengt de koningen der aarde in verband met de toorn van het Lam. Daar zullen we nog naar kijken. In Openbaring is de Heere de Vorst van de koningen der aarde. Hij is dat geworden door de opstanding uit de doden. Ook dit alles vertelt ons Psalm 2. Diezelfde Psalm vertelt ons dat Hij de heidenen zal hoeden met een ijzeren roede, wat we ook weer beschreven zien in Openbaring.

Openbaring gaat over de heerschappij op aarde. Het zijn de koningen der aarde tegen de Koning der Joden. Bij het kruis leken zij gewonnen te hebben. Door de opstanding is Hij de Allerhoogste geworden en is Hij de Vorst van de koningen der aarde en blijkt Hij de Overwinnaar te zijn.

Hoofdstuk 3

De koningen der aarde in Openbaring

De koningen der aarde komen in Openbaring opvallend vaak voor. Het is daarmee een van de belangrijke kernteksten van dat boek. Behalve in Openbaring 1:5 lezen we nog acht keer over hen. Die teksten zullen we eerst onder elkaar zetten.

*'En **de koningen van de aarde**, de groten, de rijken, de oversten over duizend, de machtigen en alle slaven en vrije mensen verborgen zich in de grotten en tussen de rotsen in de bergen. En zij zeiden tegen de bergen en de rotsen: Val op ons en verberg ons voor het aangezicht van Hem Die op de troon zit, en voor de toorn van het Lam. (Opb. 6:15, 16).*

*'En ik zag uit de bek van de draak, uit de bek van het beest en uit de mond van de valse profeet drie onreine geesten komen, als kikvorsen. Dit zijn namelijk de geesten van de demonen, die tekenen doen en die uitgaan naar **de koningen van de aarde** en van de hele wereld, om hen te verzamelen voor de oorlog van de grote dag van de almachtige God.'* (Opb. 16:14).

*'Met haar hebben **de koningen van de aarde** hoererij bedreven, en de bewoners van de aarde zijn dronken geworden van de wijn van haar hoererij.'* (Opb. 17:2).

*'En de vrouw die u gezien hebt, is de grote stad, die koninklijke heerschappij voert over **de koningen van de aarde**.'* (Opb. 17:18).

*'Want van de wijn van de toorn van haar hoererij hebben alle volken gedronken, en **de koningen van de aarde** hebben hoererij met haar bedreven, en de kooplieden van de aarde zijn rijk geworden door de kracht van haar losbandig leven.'* (Opb. 18:3).

*'En **de koningen van de aarde** die hoererij met haar bedreven hebben en losbandig geleefd hebben, zullen huilen en rouw over haar bedrijven, wanneer zij de rook van haar verbranding zullen zien.'* (Opb. 18:9).

*'En ik zag het beest en **de koningen van de aarde** en hun legers bijeenverzameld om oorlog te voeren tegen Hem Die op het paard zat, en tegen Zijn leger.'* (Opb. 19:19).

*'En de naties die zalig worden, zullen in haar licht wandelen, en **de koningen van de aarde** brengen hun heerlijkheid en eer erin.'* (Opb. 21:24).

Nergens in deze teksten staat dat het gaat over **alle** koningen van de aarde.

Daarnaast komen deze koningen in Openbaring 17:2 samen voor met hen die de aarde bewonen. We weten inmiddels dat het hier gaat om hen die het land bewonen, het land Israël. Onmiddellijk kunnen we ons in elk geval de vraag stellen of het hier ook niet gaat over de koningen van het land en niet over de koningen van de gehele aarde.

De koningen van de aarde lijken in elk geval duidelijk onderscheiden te zijn van de tien hoornen van Openbaring 17. Deze hoornen zijn tien koningen die één uur macht zullen ontvangen met het beest en hun koninkrijk overgeven aan het beest (Opb. 17:2, 12, 16, 17). Zij worden vervuld met een bittere haat tegen de vrouw, met wie de koningen van de aarde hoererij bedreven. De tien hoornen zorgen voor de verwoesting van de stad (Opb. 17:16). De koningen der aarde bedrijven juist rouw over haar als zij haar verwoesting zien (Opb. 18:9).

De structuur

In bovengenoemde acht plaatsen waar we van de koningen van de aarde in Openbaring lezen (1:5 laat ik dus even buiten beschouwing)

zijn een aantal overeenkomsten in de verschillende teksten aan te wijzen.

Bij de eerste keer, Openbaring 6:15, staan we aan het begin van de grote dag van Zijn toorn. De angst van de koningen van de aarde is voor Hem Die op de troon zit en voor de toorn van het Lam.

In de laatste keer dat we over de koningen van de aarde lezen, in Openbaring 21:24, staan we achter de dag van Zijn toorn. De koningen van de aarde zijn dan niet meer bevreesd, maar zij brengen hun eer en heerlijkheid in het nieuwe Jeruzalem. Ook dit gedeelte staat in verband met het Lam en Hem Die op de troon zit. Het Lam zien we in vers 23. De naam van almachtige God wordt geassocieerd met Hem Die op de troon zit (Opb. 4:8, 9) en die vinden we terug in vers 22. Schematisch maken we het volgende begin.

- A Openbaring 6:15 Vrees voor Hem Die op de troon zit en voor de toorn van het Lam

- A Openbaring 21:24 Heerlijkheid en eer voor de almachtige God en het Lam in het nieuwe Jeruzalem

De tweede keer dat we de koningen van de aarde in Openbaring zien is in Openbaring 16:14. Daar zien we hoe de koningen van de aarde en van de gehele wereld door de geesten van de demonen verleid worden om zich te verzamelen tot de krijg van de grote dag van de almachtige God.

In de voorlaatste keer zien we het beest en de koningen van de aarde met hun legers daadwerkelijk verzameld om krijg te voeren tegen Hem, Die op het paard zat. Deze strijd vindt volgens Openbaring 19 inderdaad plaats op de dag van de almachtige God. In vers 15 lezen we van Hem, Die op het paard zat

*'En Hij zal hen hoeden met een ijzeren staf. En Hij treedt de wijnpersbak van de wijn van de grimmige toorn van de **almachtige God.**' (Opb. 19:15).*

Dat brengt ons vooralsnog tot de volgende indeling.

- A Opb. 6:15 Vrees voor Hem Die op de troon zit en voor de toorn van het Lam.
- B Opb. 16:14 De koningen van de aarde verleid om zich te **verzamelen** ten strijde.
- B Opb. 19:19 De koningen van de aarde **verzameld** om krijg te voeren.
- A Opb. 21:24 Heerlijkheid en eer voor de almachtige God en het Lam in het nieuwe Jeruzalem.

Tenslotte zijn er nog vier teksten die alle te maken hebben met de koningen van de aarde in relatie tot de grote hoer die op een scharlakenrood beest zit.

De eerste twee keer zien we de koningen van de aarde in het visioen en de uitleg ervan in hoofdstuk 17. Johannes zag de werkelijkheid als in een beeld, een groot teken.

De twee keren daarna staan in hoofdstuk 18, waar het gaat over de val van de hoer, 'geheimenis, het grote Babylon'. De twee hoofdstukken 17 en 18 zijn nauw met elkaar verbonden. In beide gaat het over de grote stad, haar hoererij en haar val. Hoofdstuk 18 is niet geschreven als in een beeld. Johannes ziet hier de werkelijkheid. Dat brengt ons tenslotte bij de volgende structuur van de verdeling van de uitdrukking van 'de koningen van de aarde'.

- A Opb. 6:15 Vrees voor Hem Die op de troon zit en voor de toorn van het Lam.
- B Opb. 16:14 De koningen van de aarde verleid om zich te **verzamelen** ten strijde.
- C Opb. 17:2 De koningen in relatie tot de grote hoer.
Opb. 17:18 **Beeld.** Voorspelling van de verwoesting van de stad. Zij heeft het koninkrijk over de koningen van de aarde.
- C Opb. 18:3 De koningen in relatie tot het grote
Opb. 18:9 Babylon (18:2).
Werkelijkheid. Haar daadwerkelijke val en verwoesting. Koningen van de aarde huilen en bedrijven rouw over haar.
- B Opb. 19:19 De koningen van de aarde **verzameld** om krijg te voeren.
- A Opb. 21:24 Heerlijkheid en eer voor de almachtige God en het Lam in het nieuwe Jeruzalem.

Hiermee heb ik nog niet veel meer gedaan dan de verdeling van ‘de koningen van de aarde’ in Openbaring te geven en die te plaatsen in de context.

We weten nog niet of het alle koningen van de aarde betreffen of slechts een deel daarvan. We weten ook niet of het gaat over de koningen van de aarde of over de koningen van het land. In Openbaring 16:14 gaat het over de koningen van de aarde en van de gehele wereld. Het woordje voor ‘wereld’ is *oikoumenè*.

Dit woordje *oikoumenè* zou in elk geval dus ook nog extra aandacht verdienen, omdat het niet automatisch de betekenis hoeft te hebben die wij aan het begrip 'wereld' geven.³

We zullen eerst de uitdrukking in de Tenach bestuderen en zien of we daar meer informatie over deze koningen kunnen vinden.

³ Ik zal hier in een later deeltje op terugkomen.

Hoofdstuk 4

De koningen van de aarde in de Tenach, Jozua

Opvallend is dat in het nieuwe testament ‘de koningen van de aarde’ hoofdzakelijk voorkomt in Openbaring en daarnaast slechts tweemaal in de overige boeken, waarbij één ervan een aanhaling is uit Psalm 2. Daarnaast zien we de uitdrukking juist veelvuldig terugkomen in de Tenach. De conclusie hieruit dat Openbaring alles te maken heeft met de oudtestamentische profetieën lijkt ook hiermee weer gerechtvaardigd en wordt er zeker niet door weersproken.

Het Hebreeuws voor ‘koningen van de aarde’ is *malchee ha-arèts* en kan dus ook ‘koningen van het land’ betekenen.

De eerste keer dat we deze uitdrukking tegenkomen is in Jozua 12. In dat hoofdstuk krijgen we een samenvatting van alle koningen die onder leiding van Jozua door Israël verslagen zijn.

*‘Dit zijn **de koningen van het land**, die de Israëlieten verslagen hebben en van wie zij hun land in bezit genomen hebben, aan de overzijde van de Jordaan, waar de zon opkomt, vanaf de beek Arnon tot de berg Hermon, en de hele Vlakte in het oosten’ (Joz. 12:1).*

*‘Dit zijn **de koningen van het land**, die Jozua en de Israëlieten versloegen aan deze zijde van de Jordaan in het westen, van Baäl-Gad af, in het dal van de Libanon, tot aan het Kale Gebergte, dat oploopt naar Seir. Jozua gaf het aan de stammen van Israël in bezit, volgens hun afdelingen.’ (Joz. 12:7).*

Het gaat om in totaal een en dertig koningen (Joz. 12:24) en ze worden allen bij name genoemd. Deze koningen van het land regeerden kennelijk kleine staatjes. Het gaat hier alleen over koningen die ten westen van de Jordaan regeerden. Deze situatie bestond honderden

jaren eerder al in het land ten tijde van Abraham, waar we lezen van een onderlinge strijd tussen een aantal van deze koningen (Gen. 14).

Jozua verhaalt ons het bezit nemen van de erfenis. Die erfenis was al lange tijd bezet door andere volken, maar nu was de tijd gekomen dat God Zijn land zou geven in de hand van Zijn volk. Dus de koningen over wie we lezen zijn niet de koningen van de aarde, maar de koningen van het land. Dit wordt direct bepaald door de context. In Jozua zijn de *malchee ha-arèts* in elk geval de koningen van het land, de koningen die zeggenschap hebben over (een deel van) het land.

Hoofdstuk 5

De koningen van de aarde in de Tenach, Salomo

De koningen van de aarde figureren ook bij koning Salomo. Keer op keer zien we de indruk die de door God aan hem gegeven wijsheid op de andere koningen maakt. Dat lijkt de belangrijkste koppeling naar de koningen van de aarde in het geval van Salomo: zijn wijsheid.

Dat zien we al de eerste keer dat we de uitdrukking tegenkomen.

*‘En uit alle volken kwamen er om naar de wijsheid van Salomo te luisteren, van alle **koningen van de aarde** die van zijn wijsheid gehoord hadden.’* (1 Kon. 4:34).

In elk geval wordt de uitdrukking ‘alle koningen van de aarde’ beperkt tot diegenen die van zijn wijsheid gehoord hadden.

De Heere God had Salomo een buitengewone hoeveelheid wijsheid gegeven.

‘God gaf Salomo wijsheid, zeer veel inzicht en groot verstand, overvloedig als het zand dat aan de oever van de zee is.’ (Gen. 4:29).

Van die wijsheid die Salomo kreeg staat beschreven dat zij groter was dan die van alle mensen in het oosten en van de Egyptenaren.

‘Ja, hij was wijzer dan alle mensen, dan Ethan, de Ezrahiet, Heman, Chalcol en Darda, de zonen van Mahol, en zijn naam was bekend bij alle heidenvolken rondom.’ (1 Kon. 4:31).

Deze tekst suggereert heel sterk dat we het woordje ‘alle’ wel in de context moeten plaatsen. Met ‘alle mensen’ worden niet bedoeld alle mensen over de hele wereld, maar alle wijze mensen die als zodanig bekend stonden. ‘Alle heidenvolken’ betekent ook niet alle heidenvolken over de gehele wereld, inbegrepen de volken waarvan

Salomo nog nooit gehoord had, maar alleen de volken 'rondom'. Dat woordje 'rondom' staat er niet voor niets bij en het plaatst ons in de regio rondom Israël.

Salomo's wijsheid

Het is wel goed om nog even stil te blijven staan bij Salomo's wijsheid. Waarom werd juist hij begiftigd met zo'n grote mate van wijsheid? Waarom was dat ook zo belangrijk voor hem? Waarom wordt er zo'n aandacht gevestigd op die wijsheid van Salomo? De wijsheid van Salomo wordt ook door de Heere Jezus Zelf benoemd en geroemd (Mat. 12:42; Luk. 11:31). Daar zal dus zeker wel een reden voor zijn.

Te Gibeon verscheen God aan Salomo toen hij net koning was geworden. Hij had de Heere lief en hij wilde wandelen in de voetsporen van zijn vader David. Hij ging naar Gibeon om daar te offeren en hij offerde duizend brandoffers op het altaar. Toen de Heere hem verscheen, zei God hem dat hij mocht vragen wat hij graag van Hem wilde hebben. Laten we luisteren naar wat Salomo wenste.

'Ú hebt aan Uw dienaar David, mijn vader, grote goedertierenheid bewezen, zoals hij voor Uw aangezicht gewandeld heeft, in trouw, in rechtvaardigheid en in oprechtheid van hart bij U. En U hebt dit grote blijk van goedertierenheid aan hem bewezen dat U hem een zoon gaf die op zijn troon zit, zoals op deze dag. Nu dan, HEERE, mijn God! Ú hebt Uw dienaar koning gemaakt in de plaats van mijn vader David. Ík ben echter een jonge man: ik weet niet uit of in te gaan. En Uw dienaar is te midden van Uw volk geplaatst, dat U verkozen hebt, een groot volk, dat vanwege de menigte niet geteld of geschat kan worden. Geef dan Uw dienaar een opmerkzaam hart, om recht te kunnen spreken over Uw volk, om met inzicht onderscheid te kunnen maken tussen goed en kwaad, want wie zou over dit machtige volk van U kunnen rechtspreken?' (1 Kon. 3:6-9).

Hij vroeg inzicht om het volk goed te kunnen regeren en wijsheid om recht te spreken. Dat werd hem gegeven. Salomo had niet zichzelf op het oog, maar het volk van God en daarmee God Zelf. God gaf hem een wijs en verstandig hart. Daarin had hij geen gelijke onder de koningen van de mensen. Voor hem niet en na hem niet.

'God zei tegen hem: Omdat u hierom gevraagd hebt, en niet gevraagd hebt om een lang leven voor uzelf; omdat u niet om rijkdom voor uzelf hebt gevraagd en niet om de dood van uw vijanden hebt gevraagd, maar om inzicht hebt gevraagd voor uzelf om naar rechtszaken te kunnen luisteren, zie, daarom doe Ik overeenkomstig uw woorden: zie, Ik geef u een wijs en verstandig hart, zodat uws gelijke er vóór u niet geweest is, en uws gelijke na u niet zal opstaan.' (1 Kon. 3:11, 12).

Geen gelijke voor hem of na hem. Toch moest hij in Eén de Meerdere erkennen en dat is in de grote Koning van Israël Zelf. Hij is méér dan Salomo. Salomo was een beeld, een schaduw. De Heere Jezus is de werkelijkheid.

*'De koningin van het Zuiden zal opstaan in het oordeel samen met dit geslacht en het veroordelen, want zij is gekomen van de einden van de aarde om de wijsheid van Salomo te horen; en zie, **meer dan Salomo** is hier!'* (Mat. 12:42).

Mensen verbaasden zich over Zijn wijsheid. Ze vroegen zich af waar Hij die vandaan had. Ze kenden Hem als de Zoon van Jozef en Maria. Hij was een timmermanszoon. Hoe kon Hij dan zulke krachten doen en met zoveel wijsheid spreken?

*'En Hij kwam in Zijn vaderstad en onderwees hen in hun synagoge, zodat zij versteld stonden en zeiden: Waar heeft Deze die **wijsheid** en krachten vandaan?'* (Mat. 13:54).

Die wijsheid kwam uit dezelfde Bron als die van Salomo. Christus was de Bron Zelf en daarin was Hij meer dan Salomo.

Dit was niet het enige. Salomo kreeg meer. Niet alleen wijsheid. Hij kreeg ook rijkdom en eer.

*'En zelfs dat waar u niet om gevraagd hebt, geef Ik u: zowel **rijkdom als eer**, zodat niemand onder de koningen uws gelijke zal zijn, al uw dagen.'* (1 Kon. 3:13).

En moeten we nu ook niet denken aan die meerdere Koning? De Vorst van de koningen van de aarde? Het Lam Gods? De Leeuw uit de stam van Juda? Rondom de troon stonden de vier cherubs, de vierentwintig ouderlingen en vele, vele engelen en eenparig riepen zij uit:

*'Het Lam Dat geslacht is, is het waard om de kracht te ontvangen, en **rijkdom, wijsheid, sterkte, eer, heerlijkheid en dankzegging.**'* (Opb. 5:12).

Kracht ontving Salomo ook (2 Kron. 1:1); en bij de inwijding van de tempel die Salomo had gebouwd werd deze vervuld met de heerlijkheid des HEEREN. Zo is Salomo een type van Hem Die komen zal en Zijn volk regeren zal in wijsheid.

Ik wil een niet te sterke gevolgtrekking voor Openbaring maken over de uitdrukking 'de koningen van het land' of 'de koningen der aarde'. Zowel bij Jozua als Salomo lijkt het om de koningen van het land of in elk geval de directe omgeving van Israël te gaan. Het geeft ons wel een sterke aanwijzing dat we in die richting ook moeten denken bij het lezen van Openbaring. Zeker is dat het daar gaat om koningen die op een of andere wijze in relatie staan tot het land.

Hoofdstuk 6

Een andere vorst

De Heere wordt in Openbaring genoemd de Vorst van de Koningen der aarde. Het woord dat vertaald wordt met ‘vorst’, ‘overste’ in de SV is *archoon*. Dat woord wordt ook voor een hele andere vorst gebruikt. Het is die vorst die God van de troon wil stoten en de Allerhoogste gelijk wilde worden. Het is die vorst waarmee alle ellende is begonnen en die de scepter zwaait over deze wereld. Het is geen rechte scepter. Het is de scepter van onrecht, dood en verderf. Hieronder geef ik eerst een aantal teksten weer die over deze duistere macht gaan.

*‘Nu wordt het oordeel over deze wereld voltrokken, nu zal de **vorst van deze wereld** buitengeworpen worden.’* (Joh. 12:31).

*‘Ik zal niet veel meer met u spreken, want de **vorst van deze wereld** komt en heeft geen macht over Mij.’* (Joh. 14:30).

*‘En als Die gekomen is, zal Hij de wereld overtuigen van zonde, van gerechtigheid en van oordeel: van zonde, omdat zij niet in Mij geloven; van gerechtigheid, omdat Ik heenga naar Mijn Vader en u Mij niet meer zult zien; en van oordeel, omdat **de vorst van deze wereld** veroordeeld is.’* (Joh. 16:8-11).

*‘Ook u heeft Hij met Hem levend gemaakt, u die dood was door de overtredingen en de zonden, waarin u voorheen gewandeld hebt, overeenkomstig het tijdperk⁴ van deze wereld, overeenkomstig de wil van de **aanvoerder⁵ van de macht in⁶ de lucht**, van de geest die nu werkzaam is in de kinderen van de ongehoorzaamheid (Ef. 2:1, 2).*

⁴ Grieks: *aioon*, door de SV vaak met ‘eeuw’ vertaald.

⁵ Het is me niet duidelijk waarom de HSV hier niet vertaalt met ‘vorst’. Het is hetzelfde woord als in het Evangelie naar Johannes.

⁶ Grieks: ‘van de lucht’.

Het is niet direct gezegd dat de overste van de macht van de lucht waar Paulus over spreekt dezelfde is als de vorst van deze wereld die de Heere Jezus noemt. Het lijkt me wel waarschijnlijk. De vorst van de macht van de lucht heeft alles met de eeuw van deze wereld te maken. Dat blijkt wel hoe de twee zinsdelen parallel lopen:

overeenkomstig het tijdperk van deze wereld,
overeenkomstig de wil van de vorst van de macht van de lucht.

De vorst van de macht van de lucht lijkt het voor het zeggen te hebben in deze *aioon*. Dat wordt ook door vele Bijbelgedeelten ondersteund. Hen, die de Vader verlost heeft komen onder een andere macht en leven reeds in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde.

'Hij heeft ons getrokken uit de macht van de duisternis en overgezet in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde. In Hem hebben wij de verlossing, door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de zonden.' (Kol. 1:13, 14).

Zij leven onder een andere heerschappij. Zij hebben een ander levensbeginsel. Zij zijn geen kinderen van de ongehoorzaamheid meer en doordat zij een andere natuur hebben gekregen zijn zij 'van nature' ook geen kinderen van de toorn meer (Ef. 1:3). Zij kunnen 'in Christus' ook zeggen: 'de vorst van deze wereld heeft geen macht meer over ons'. Zij weten dat de dood wordt tenietgedaan. Zij weten dat hun zonde is geoordeeld aan het kruis. Zij weten dat Christus is opgewekt en zij met Hem. Dat is een heel ander leven. Zij moeten zich ook helemaal niet meer bezig houden met de koninkrijken van deze wereld. Zij zijn onderdanen in een ander Koninkrijk, niet van deze wereld en ook nog niet in deze wereld. Hun burgerschap is in de hemelen (Fil. 3:20). Alleen die wetenschap kan ons rust geven in dit al maar wisselende politieke toneel, waarin de ene ideologie de andere opvolgt, waarin de ene macht wordt vervangen door een andere en waarin de mensen, meegesleept door allerlei zinloze emoties razende dol worden. De overste van deze wereld heeft dan zijn doel bereikt.

Geheel anders is het bij Christus. Waar Hij rust aan de rechterhand van de Vader, in de wetenschap dat Hij alles heeft volbracht, daar mogen wij rusten.

De vorsten van deze wereld

In de volgende teksten gaat het naar mijn idee ook over geestelijke vorsten als handlangers van dé vorst van deze eeuw.

*‘En wij spreken wijsheid onder de geestelijk volwassenen, maar een wijsheid niet van deze wereld, en ook niet van **de leiders** van deze wereld, die tenietgedaan worden. Wij spreken echter de wijsheid van God, als een geheimenis; een wijsheid die verborgen was en die God vóór alle eeuwen voorbestemd heeft tot onze heerlijkheid; een wijsheid die niemand van **de leiders** van deze wereld gekend heeft. Immers, als zij die gekend hadden, zouden zij de Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben. (1 Kor. 2:6-8).*

De HSV vertaalt hier wederom anders, maar het Grieks heeft hetzelfde woord als in bovenstaande teksten uit Johannes en Efeze. Wat Paulus hier in feite zegt is dat de vorsten van deze wereld hun eigen vernietiging hebben bewerkstelligd door de Heere der heerlijkheid te kruisigen. Paulus spreekt over de wijsheid van het kruis. Door die wijsheid zijn de machten der duisternis overwonnen terwijl ze er zelf de oorzaak van waren. De vorsten van deze wereld meenden de Erfgenaam te hebben omgebracht zodat de erfenis voor altijd de hunne zou zijn. Ze hadden buiten de opstanding gerekend. De Gekruisigde is geworden de Vorst van de koningen van de aarde. Dat betekent de ondergang van de vorsten van deze wereld.

Beëlzebul

De Farizeeën wisten in elk geval van het bestaan van de overste van de wereld. Hun grote fout was dat zij in Christus niet hun eigen Koning herkenden als de Vorst van de koningen van de aarde, maar dat zij Hem zagen als de handlanger van Beëlzebul.

'Maar de Farizeeën hoorden dit en zeiden: Deze drijft de demonen alleen maar uit door Beëlzebul, de aanvoerder van de demonen.' (Mat. 12:24).

Deze vorst had de macht over de koninkrijken van de wereld. Dat blijkt als hij als de verzoeker tot Christus komt en Hem de macht over alle koninkrijken der wereld en hun heerlijkheid aanbiedt.

'Opnieuw nam de duivel Hem mee, nu naar een zeer hoge berg, en hij liet Hem al de koninkrijken van de wereld zien, met hun heerlijkheid, en zei tegen Hem: Dit alles zal ik U geven, als U knielt en mij aanbidt.' (Mat. 4:8, 9).

Bedenk: dit was een verzoeking. De duivel wordt in dit tekstgedeelte genoemd 'de verzoeker' en de Heere werd door de Geest de woestijn ingeleid om verzocht te worden.

Dit aanbod van de duivel kon dus niet weggelachen worden als een simpele leugen. Hij had écht de macht om dit alles aan de Heere aan te bieden. Hij heette de vorst van deze eeuw. We hebben gezien dat de Heere hem Zelf drie keer zo noemt. De Heere lachte het ook niet weg. Hij zei ook niet dat het helemaal niet in de macht van de duivel lag om Hem de koninkrijken van de wereld te geven. Hij beantwoordde alleen de weg waarin de duivel Hem aanbood dit te verkrijgen.

'Toen zei Jezus tegen hem: Ga weg, satan, want er staat geschreven: De Heere, uw God, zult u aanbidden en Hem alleen dienen.' (Mat. 4:10).

De gehele wereld lág in macht van de boze. De koninkrijken van deze wereld wáren zijn eigendom geworden. Christus was echter niet gekomen om Zich aan de duivel te onderwerpen en om in die weg Overste van de koningen van de aarde te worden. Dan zou Hij nog steeds een overste boven zich geduld hebben en niet de Allerhoogste zijn geworden. Ja, Hij ís gekomen om de koninkrijken van deze wereld

te bevrijden van de verderfelijke heerschappij waaronder zij verkeren. Hij is gekomen om een ander Koninkrijk op te richten op deze aarde; maar niet in de weg die de duivel Hem voorstelde. Dat zou een weg zonder lijden en zonder kruis geweest zijn. Hij is een weg gegaan die voor de Farizeeën niet te begrijpen was. Hij een weg gegaan die zelfs de overste van deze wereld niet heeft gekend. Hij zou zeker anders de Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben, want in die weg heeft Christus zijn ondergang bewerkt.

Christus ging de weg van het kruis. Voor mensen was en is dat een dwaasheid. Niet alleen voor mensen. Ook voor oversten van deze wereld. Maar Gode zij dank. Het dwaze van God is wijzer dan de mensen en het zwakke van God is sterker dan de mensen.

Christus de Gekruisigde. Hij is opgestaan van de doden. Hij is opgevaren ten hemel. Hij zit aan de rechterhand van God. Hij is geworden de Vorst van de Koningen van de aarde en zoals we gezien hebben in Psalm 89, is Hij de Allerhoogste over de koningen der aarde geworden. Dat is Hij geworden, niet zonder dat Hij eerst is nedergedaald in de nederste delen van de aarde (Ef. 4:9).

De Allerhoogste gelijk

Als de persoon in Jesaja 14:14 dezelfde is als de vorst van deze wereld, dan heeft hij het wel geprobeerd zonder het kruis. Dan heeft hij het wel geprobeerd om aan de Allerhoogste gelijk te worden. Hij heeft Adam en Eva deelgenoot gemaakt van dat goddeloze streven om als God te zijn en daarmee heeft hij de huidige wereld aan zijn letterlijk dodelijke macht onderworpen. Hij is de god van deze eeuw. Met wat voor een sluwe en grenzeloos bedrieglijke manier weet hij te regeren. Alles wat mooi en schoon lijkt en naar 'vooruitgang' zweemt, schrijft hij aan zichzelf toe en de mensheid is hem er dankbaar voor en ze denkt dat ze de God van hemel en aarde ervoor prijst. De werkelijke macht die hij uitoefent is de dood (Heb. 2:14), maar door een perverse verdraaiing van de Heilige Schrift heeft hij de mensheid doen geloven dat dit Gods werk is.

God openbaart Zich als de God Die doden levend maakt (Rom. 4:17) en Die alle dingen levend maakt (1 Tim. 6:13). Hoe dikwijls wordt Hij zelfs in de prediking afgeschilderd als de God Die levenden dood maakt en Die door de dood de mensen in Zijn ijzeren greep houdt.

Het is juist helemaal omgekeerd. Hij heeft Zichzelf onderworpen aan de macht van de dood, om die teniet te doen. Hij heeft geleden aan het kruis van Golgotha om een totale verzoening aan te brengen. Hij heeft Zichzelf vernederd door Mens te worden, te lijden en te sterven. Ja, dat was zelfs het doel van de schepping, om Zichzelf zo te kunnen openbaren. Grenzeloze liefde bewoog Hem. Ondoorgroendelijke liefde bracht Hem aan het kruis.

Geheel andere motieven had dat personage uit Jesaja 14.

'En ú zei in uw hart: Ik zal opstijgen naar de hemel; tot boven Gods sterren zal ik mijn troon verheffen, ik zal zetelen op de berg van de ontmoeting aan de noordzijde. Ik zal opstijgen boven de wolkenhoogten, ik zal mij gelijkstellen met de Allerhoogste.' (Jes. 14:13, 14).

Niets liefde. Haat, afgunst en grenzeloze hoogmoed is wat hem dreef. Hij is waarschijnlijk dezelfde als de overdekkende cherub⁷ uit Ezechiël 28. Dit hemelwezen dat wordt aangesproken met 'koning van Tyrus' (Ez. 28:12) had niets wat hem ontbrak. Ezechiël getuigt van hem in zijn klaaglied:

'Volmaakt was u in uw wegen, vanaf de dag dat u geschapen werd' (Ezech. 28:15).

Er was echter een 'totdat'.

'totdat er ongerechtigheid in u gevonden werd' (Ezech. 28:15).

⁷ Dit is dus een vijfde cherub, naast de vier waarvan we in bijvoorbeeld Ezechiël 1 lezen.

Deze ongerechtigheid loopt parallel met de zonde die Ezechiël in hetzelfde hoofdstuk beschrijft over de vorst van Tyrus.⁸

'Mensenkind, zeg tegen de vorst van Tyrus: Zo zegt de Heere HEERE: Omdat uw hart hoogmoedig is geworden en u zegt: Ik ben God, ik zit op de zetel van God in het hart van de zeeën – terwijl u een mens bent en geen God – geeft u uw hart uit voor het hart van God.' (Ezech. 28:2).

Dit is in feite wat de morgenster, de zoon van de dageraad (Jes. 14:12) zei. Dit is dezelfde hoogmoedige leugen als waarmee de slang, die aloude satan, Eva verleidde tot het eten van de vrucht van de boom van kennis van goed en van kwaad.

'Maar God weet dat, op de dag dat u daarvan eet, uw ogen geopend zullen worden en dat u als God zult zijn, goed en kwaad kennend.' (Gen. 3:5).

Onder de heerschappij van die niet te bedwingen hoogmoed lijdt deze schepping. De dood heerst en al wat waarlijk mooi en heerlijk is wordt kapot gemaakt. De morgenster, de gezalfde overdekkende cherub, lijkt zijn doel bereikt te hebben.

Toch zien we hem in Ezechiël 28 en Jesaja 14 niet op de troon van God. Integendeel; hij is vernederd tot de nederste delen van de aarde. In *sheool*. Tot as.

'Vanwege de overvloed van uw ongerechtigheden door uw oneerlijke handel ontheiligde u uw heiligdommen. Daarom deed Ik een vuur uit uw midden oplaaien, en dat verteerde u. Ik maakte u tot een hoop as op de grond voor de ogen van allen die naar u keken. Allen onder de volken die u kennen, zijn ontzet over u. U

⁸ Dat is dus niet dezelfde. Er is een onderscheid tussen de koning van Tyrus en de vorst van Tyrus.

bent een voorwerp van verschrikking geworden en u zult niet meer bestaan tot in eeuwigheid.' (Ezech. 28:18, 19).

'Echter, u bent in het rijk van de dood neergestort, in het diepst van de kuil! Wie u zien, kijken u aan en letten op u: Is dit nu die man die de aarde deed sidderen, die koninkrijken deed beven, die van de wereld een woestijn maakte, haar steden met de grond gelijkmaakte, zijn gevangenen niet losliet om naar huis te gaan? Alle koningen van de heidenvolken, allen rusten zij in ere, ieder in zijn huis. Maar ú bent weggeworpen, ver van uw graf, als een verafschuwde loot bedolven onder gedoden, die met het zwaard zijn doorstoken en neergedaald in een steengroeve; u bent als een lijk dat is vertrapt. U zult in het graf niet met hen verenigd worden, want u hebt uw land te gronde gericht en uw volk gedood. Voor eeuwig zal niet meer genoemd worden het nageslacht van de kwaaddoeners. (Jes. 14:15-20).

Hij, Die het niet als roof hoefde te beschouwen om aan God gelijk te zijn, omdat Hij aan God gelijk wás (Fil. 2:14), is juist aan de mensen gelijk geworden, zelfs in de gelijkheid van het zondige vlees (Rom. 8:3); als zodanig is Hij de smadelijke dood aan het kruis gestorven en naar de plaats van het verderf gegaan, hoewel God Hem daar niet heeft verlaten dat Hij de ontbinding zou zien (Hand. 2:31). God heeft Hem opgewekt en gezet aan Zijn rechterhand. Hij is geworden tot de Vorst van de koningen der aarde en nogmaals met de woorden van Psalm 89:

'de Allerhoogste over de koningen van de aarde'.

Gode de lof, de eer en de dankzegging in Christus Jezus Zijn Zoon voor een zo grote verlossing en dat Hij Zichzelf zo wil openbaren, dat de minsten van alle mensen, de grootsten van alle zondaren, mogen delen in die heerlijkheid en liefde door te zien op het kruis van Christus.

